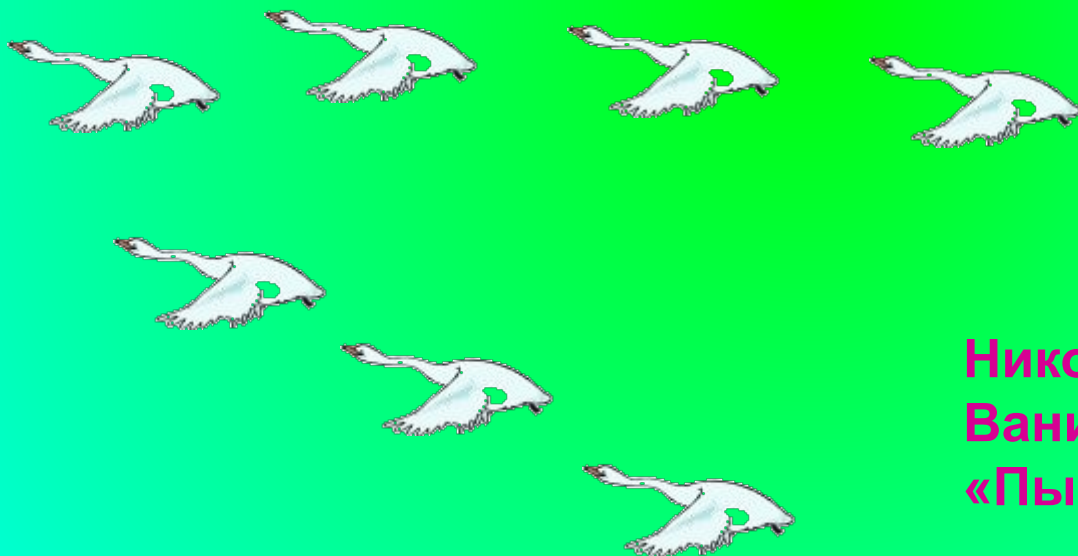

Хәл кәсәкәһ Вәсәһ Кайаксем

Николаева Татьяна
Ванифатьевна
«Пысәк Енкасси шулә»

Пётёмлетү урокё.

Тёллевсем:

1.Çут çанталăка хаклас, пётём чөрё чуна упрас туйăма аталантарасси.

2.Хёллехи кайăксен пурнăçё çинчен ытларах пёлме тăрăшасси. «Хёрлё кёнеке» çинчен калаçсасси.

3. Ачасен калаçăвне, тимлёхне, пуплевне аталантарасси.

Словарь ёсё:

шупӑр- чӑвашсен ёлӑк тӑхӑнна ҫипуҫӑ

харсӑр- маттур, сатур

сырӑш- кормушка

Эпигграф:

Кайаксем –
варттанлăхпа илем!

Кайаксем – пирён
туссем!

Тупмалли юмах

Тёнчене илем күрессё;
авăтаçсё те юрлаçсё;
тёрлĕ саслă шăхăраçсё.

Вёҕен кайаҕсем

Хёл
каҕакан
вёҕен
кайаҕсем

Аша енне
кайакан
вёҕен
кайаҕсем

Чим-чим-чим!-
Тет
кайәкё.-
Кам кунта уй-хир
хуҗи,
Нимён те акса
хуман,
Тыра-пуля
үстермен.

Ав палан ҫинче
ларать
Куратӑр-и?
Тӑккаланӑ ҫинӗ чух
Ҫырлисене-
Хӗп-хӗрлех хӗретнӗ
Хӑй пӗсехине.

Улӑм, мамӑк,
тӑк пухса
Кил-сұртӑма
юсатӑп
Хамӑн сарӑ
саппуна
Вараласран
хӑратӑп.

**Ҷёр Ҷинче пурё 8 500 тёрлё вёҶен кайёк
пурёнатъ, вёсенчен 770-шё пирён тёрёхра**

Эпир кайăксене
мёнле пулăшма
пултаратпър?

ятарла правиләсем

1. Сырашсем төрләрен пулашсә
2. Сыраша җакна чух йываҗ тураттисене ан хуҗар, вуллисене сиен ан күрөр
3. Кайаксене көркүннерен пусласа җуркүннеччен апат сапса парәр
4. Сырашра яланах апат пуррине төрәслөр
5. Сыраш патне пакетсем тата банкәсем пәрахса ан хәвар
6. Сырашра юр ан тәтәр
7. Асра тытәр: кайаксене хәвелҗаврәнәш, арбуз, кавән вәррисене, тәварсәр сало, җакәр төпренчөкә хурса памалла.

«Кӓсӓя»

-Ку сӓя,
Ку чӓн, -
Тенӓ пек пӓр чун
Сиккелет сив кун
-Кӓсӓя,
Ан шӓн, -
Тетӓп эп сана
Акӓ сӓмелли
Эпӓ сан валли
Хутӓм балкона
Чӓкӓта
Сӓх эс кӓт та кӓт
Чакӓта
Кат та сӓт,
Кат та сӓт.

Чăваш Республикин Хĕрлĕ кĕнекине кĕнĕ вĕсен кайăксем

тăрна

Акăш

Хура
аист

Путене

тăмана

ÿхĕ

Литература:

1. Володин В.А., Вильчек Г.Е. «Энциклопедия для детей. Птицы и звери», М., «Аванта», 2003.
- 2.Кульев, О.Г. Тăван ен культури: 5-мĕш класс валли/ О.Г. Кульев. – Шупашкар: Чăваш кĕнеке изд-ви, 2002. – 80 с.
- 3.Пёчĕккисен кĕнеки: Хрестоматии / Т.В.Артемьева; Г.Ф. Трофимов.-Шупашкар: Чăваш кĕнеке издательстви, 2006 çул
- 4.Природа чувашии и её охрана. Чебоксары., 1979.
- 5.Сладков Н. Вăрман пурнăçĕ. Чебоксары.,1991
- 6.Чăвашла-вырăсла словарь. Шупашкар, 1989 çул.
- 7.Чăваш халăх сăмахлăхĕ, 5 том. Вак жанрсем.-Шупашкар, 1984 çул.
- 8.Интернет сайтсем: chrio.cap.ru., novsbk.cap.ru, www.trip-guide.ru, www.chebyphoto.ru

ПРИРОДА И ЖИЗНЬ

